

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ammatillisen koulutuksen painopisteet - Inspiraatiota kehittämishankehakemuksiin asiakirjoista

26.11.2025 Erasmus+ ammatilliselle koulutukselle / Hakukierros 2026
avausinfo

Heli Tirri
Opetusneuvos, yksikön päällikkö
Opetushallitus, ammatillinen koulutus

Kehittämisen painopisteitä Suomessa (OKM)

- Kansallisen kehittämisen painopisteitä nivoutuu eurooppalaisiin kehityssuuntiin

Kestävä kehitys,
digivihreä siirtymä

Talousosaaminen,
yrittäjyysosaaminen

Demokratiakasvatus,
osallisuus

LUMA(TE) –
luonnontieteet,
matematiikka ja
tekniikka

Hyvinvointi

Liikkuva elämäntapa

Kestävä kehitys ja digivihreä siirtymä

Digivihreän siirtymän tutkinnon osat

[Digivihreän siirtymän tutkinnon osat ja muu joustavuutta tukeva valinnaisuus | Opetushallitus](#)

- Ammattitutkintojen osat:
 - Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osaamispistettä
 - Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osaamispistettä
 - Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osaamispistettä
- Erikoisammattitutkintojen osat:
 - Digitalisaation edistäminen, 30 osaamispistettä
 - Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osaamispistettä
 - Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osaamispistettä
 - Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osaamispistettä

Kestävä kehitys ja digivihreä siirtymä

OECD:n raportti VET and the green transition (selvityksen toteutusaika 2023-2025, OPH kansallinen yhteystaho) [OECD-raportti: Työelämälähtöinen ammatillinen koulutus vauhdittaa vihreää siirtymää | Opetushallitus](#)

- Suomen vahvuuksia mm. tutkintojen vahva työelämäyhteistyö, tutkintojen modulaarisuus ja joustavuus, nuorten ja aikuisten kouluttaminen
- Kehittämistarpeita mm. tutkinnon perusteiden riittävän nopea uudistaminen, pienten osaamiskokonaisuuksien tarjonnan vahvistaminen, erikoisammattitutkintokoulutuksen laajentaminen etenkin tekniikan aloille, vihreän siirtymän teeman sisällyttäminen uraohjaukseen, vihreän siirtymän taitojen integrointi osaksi ammatillista opettajankoulutusta.

Kestävä kehitys ja digivihreä siirtymä

Kartalla-hanke

- Kartalla – pää Kartan jalkauttaa ammatillisen koulutuksen kestävyystiekarttaa [Kestävyystiekartta viitoittaa ammatillisen koulutuksen suuntaa | Opetushallitus](#). Kestävyystiekartta määrittelee ammatillisten oppilaitosten yhteisen tehtävän kestävä tulevaisuuden rakentajina. Viisi kestävyystyön painopistealuetta: 1) Johtaminen ja toimintakulttuuri, 2) Pedagogiset ratkaisut ja oppimisympäristöt, 3) Henkilöstön osaaminen ja ammatti-identiteetti, 4) Yhteiskuntaa uudistavat kumppanuudet ja 5) Hiilineutraalius 2035.
- Kestävyystiekartta: <https://www.thinglink.com/card/1675139763587252226>
- Kestävyystiekartan ohjelmapaperi: <https://sykli.fi/wp-content/uploads/2024/03/Ohjelmapaperi-FI.pdf>
- Kartalla-hankkeen sivu: <https://kartallaverkosto.fi/>

Taloulosaaminen, yrittäjyysosaaminen

- **Taloulosaaminen**

- Yhteiset tutkinnon osat: Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen 2 osp (Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen tutkinnon osa) ja Matematiikka ja matematiikan soveltaminen 4 osp (Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen) -> mm. talousmatematiikan laskelmat (tulot, menot, korot, lainat ja verot)
 - Uudistuvissa ytoissa Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen 2 osp osa-alueen taloulosaamista vahvennetaan oman talouden hallinnasta talouteen vaikuttavien tekijöiden ennakkointiin ja riskien tunnistamiseen eri elämänvaiheissa. Lisäksi nostetaan esille julkisen talouden toimintaperiaatteiden tuntemisen.
- Tukimateriaali: [Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet: talous- ja kestävän kehityksen osaaminen – ePerusteet](#)

- **Yrittäjyysosaaminen** ytoissa: Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta osa-alue 1 osp (Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen tutkinnon osa).

- Vinkkinä: tutkinnon perusteissa ei ole tähän osa-alueeseen valinnaisia osaamistavoitteita, mutta koulutuksen järjestäjä voi laatia niitä paikallisina osaamistavoitteina.
- Yrittäjyysosaamisen ammatilliset valinnaiset tutkinnon osat kaikissa ammatillisissa perustutkinnoissa: Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp ja Yrityksessä toimiminen 15 osp⁶

Demokratiakasvatus ja osallisuus

- Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus ammatillisissa oppilaitoksissa: henkilöstön ja johdon näkökulmasta, julkaistu syksyllä 2025, OKM rahoittanut, yhteistyö OPH:n kanssa, Nuorisotutkimusseuran julkaisuja. Suosituksia:
- **Koulutuksen järjestäjien merkitys keskeinen:**
 - Tuetaan oppilaitoshenkilöstöä tarjoamalla ammatilliseen koulutukseen sopivaa demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen oppi- ja opetusmateriaalia sekä räätälöityjä lisä- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia.
 - Luodaan demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen systemaattinen toimintamalli ammatilliseen koulutukseen. Tarkoittaa mm. demokratian ja ihmisoikeuksien sanoittamista ja perustelemista toiminnassa ja päätöksenteossa.
 - Lisätään oppilaitosyhteisöissä keskustelua demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksesta.
 - Lisätään oppilaitosten strategisessa ajattelussa ja toiminnassa oppilaitosyhteisön ulkopuolelle suuntautuvia demokratiaan ja ihmisoikeuksiin liittyviä toimia.
- Opetushallituksen näkökulmasta esitetään tarve sanoittaa selkeämmin ammatilliseen koulutukseen liittyvissä asiakirjoissa demokratiaan ja ihmisoikeuksiin liittyvät asiat ja prosessit osana demokratian ja ihmisoikeuksien edistämistä.

LUMA(TE)-luonnontieteet, matematiikka ja tekniikka

- Tapahtuma: [LUMATE-osaamista vahvistamalla hyvinvointia ja osallisuutta](#)
- **LUMA-strategia:**
<https://okm.fi/documents/1410845/102318523/Suomen+LUMA-strategia+2030.pdf>
- **Luma toimialojen perusosaamista, jonka päälle rakennetaan osaamisia**, kuten teknologiaosaaminen, innovaatiotoiminta, kestävän kehityksen tarpeet, kiertotalous ja vastuullisuus. Luonnontieteet ja matematiikka ovat myös alasta riippumatta keskeistä osaamista yhteiskunnassa ja kansalaisena toimimisessa.

Hyvinvointi

- **Uudistuvissa yhteisissä tutkinnon osissa** on lisätty ymmärrystä liikunnallisen elämäntavan merkityksestä opiskelu- ja työkyvylle sekä **hyvinvoinnille**
- **Kouluterveyskyselyn** (THL, joka toinen vuosi) tuloksia:
 - [Kouluterveyskysely 2025: Kouluissa ja oppilaitoksissa rakennettava yhteisöllisyys tukee hyvinvointia ja ehkäisee kiusaamista | Opetushallitus](#)
- **TEA-viisari** (THL, OPH ja ministeriöt, joka toinen vuosi):
 - [Etusivu - TEAviisari - Terveysten edistämisen vertailutietojärjestelmä](#)
- [Koulutuspulssi | Opetushallitus](#)
 - Ensimmäisen koulutuspulssin tuloksia: [Opetushallituksen uusi Koulutuspulssi rakentaa tilannekuvaa koulutuksen ilmiöistä ja kerää kokemuksia arjesta | Opetushallitus](#)

Liikkuva elämäntapa

- **Yhteiset tutkintojen osat**
 - Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta on ollut lausuntokierroksella (OKM) ja asetus on menossa marraskuussa valtioneuvoston käsittelyyn
 - Määrittelee yhteisten tutkinnon osien laajuudet ja osa-alueiden nimet
 - Yhteisten tutkinnon osien sisällöt (OPH) ovat lausuntokierroksella syyskuussa 2025. Uudistuvissa yhteisissä tutkinnon osissa lisätty ymmärrystä **liikunnallisen elämäntavan merkityksestä opiskelu- ja työkyvylle sekä hyvinvoinnille**
 - Kaikki perustutkintojen perusteet (42) on tarkoitus saattaa voimaan 1.8.2026 uudistettuine ytoineen.
- **Tukimateriaali liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi** julkaistaan marraskuussa 2025. Julkistuswebinaari on 21.1.2026.

Mistä hankeidea? Mitä haluatte kehittää?

Ehkä materiaali auttaa painopisteen valinnassa ja hankeaihion kehittämisessä.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

Heli Tirri
Yksikön päällikkö, Opetusneuvos

